

การสะกิดคนไทยขึ้นแบบภาซี ภายในกำหนดเวลา

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

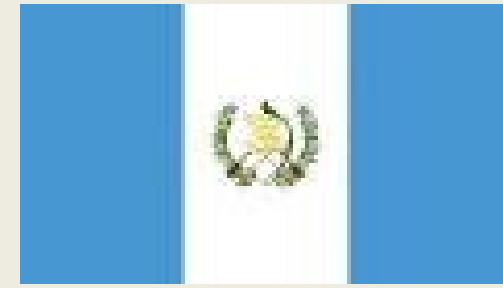
24 สิงหาคม 2566

หลายประเทศใช้การสะกิดพฤติกรรม



สหราชอาณาจักร

ใช้สะกิดการค้ำชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา



โปแลนด์

ใช้สะกิดการค้ำชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา



อินโดนีเซีย

ใช้สะกิดเตือนก่อนครบกำหนดชำระภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดา

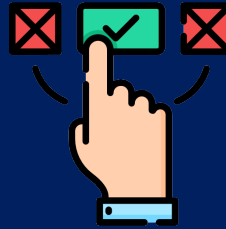
ออกแบบการสะกิดด้วย 3 ปัจจัย



ปัจจัยส่วนบุคคล
(Individual Factors)

แนวทางการออกแบบ

- ความรู้
- ภาพลักษณ์
- ความรู้สึกและอคติ
- รางวัลและการลงโทษ
- ผลในระยะสั้น



ปัจจัยแวดล้อม
(Environmental factor)

แนวทางการออกแบบ

- การออกแบบทางเลือก
- ข้อมูลป้อนกลับ หรือการแจ้งเตือน
- จุดเด่น หรือสิ่งที่ดึงดูดความสนใจ
- ความง่าย ไม่ซับซ้อน
- ช่วงเวลาที่เหมาะสม



ปัจจัยทางสังคม
(Social factor)

แนวทางการออกแบบ

- การตอบสนองต่อผู้ส่งสาร
- การตอบแทนซึ่งกันและกัน
- บรรทัดฐานทางสังคม

ผลลัพธ์ที่ได้ คือ รายได้ภาษีที่เพิ่มขึ้น



สหราชอาณาจักร

ใช้สะกิดการค้างชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา



กลุ่มตัวอย่าง

1 แสนราย



ปัจจัยทางสังคม: บรรทัดฐานกลุ่ม

ประชากร 9 ใน 10 คน มีการชำระภาษีตรงเวลา

คุณเป็นส่วนน้อยที่ยังไม่ได้ชำระภาษี



+5%

เมื่อเทียบกับกลุ่ม
ที่ได้รับจดหมายแจ้งธรรมดา



โปแลนด์

ใช้สะกิดการค้างชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา



กลุ่มตัวอย่าง

1.5 แสนราย



ปัจจัยส่วนบุคคล: การถูกลงโทษ

ถ้าคุณเพิกเฉยต่อจดหมายนี้ เราถือว่าคุณจงใจที่จะหลบเลี่ยงภาษี

และเราจะดำเนินการบล็อกบัญชีธนาคาร หรือบัญชีเงินเดือนของคุณ



+8%

เมื่อเทียบกับกลุ่ม
ที่ได้รับจดหมายแจ้งธรรมดา



อินโดนีเซีย

ใช้สะกิดเตือนก่อนครบกำหนดชำระภาษีเงินได้

บุคคลธรรมดา (ทางอีเมล)



กลุ่มตัวอย่าง

11.2 ล้านราย



ปัจจัยแวดล้อม: การแจ้งเตือนและบอกแนวทาง

เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการค้างจ่ายภาษี กรุณาศึกษาคู่มือการยื่น

ภาษี และกำหนดวันเพื่อยื่นแบบภาษีตามลิงก์ที่แนบมาดังนี้...



+2%

เมื่อเทียบกับกลุ่ม
ที่ไม่ได้รับอีเมลแจ้งเตือน

แล้วทำไม? ควรสะกิดพฤติกรรมคนไทยให้จ่ายภาษี



รอบภาษีปี 2563 สรรพากรเก็บภาษีได้ต่ำกว่าประมาณการ

ผู้ค้าออนไลน์ยังอยู่นอกระบบภาษี



ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ต่ำกว่าประมาณการ 144,980 ล้านบาท



ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ต่ำกว่าประมาณการ 118,935 ล้านบาท



ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ต่ำกว่าประมาณการ 22,358 ล้านบาท



สรรพากรตั้งเป้าให้ผู้ค้าออนไลน์ยื่นแบบ

1.5 แสนคน

ปี 63 สรรพากรเริ่มทดลอง **สะกิดผู้ประกอบการธุรกิจ E-commerce** ส่งจดหมาย 723 ฉบับ **เก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น 6.4 ล้านบาท**

ผู้ประกอบการ ที่ได้รับจดหมายประเภท 3 มีการติดต่อกลับมาหาเจ้าหน้าที่สรรพากรมากที่สุด

กรมสรรพากรพบข้อมูลว่า ท่านมีเงินได้จากการประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce)

Phase I

: ส่งจดหมาย 6 ประเภท

- [ประเภท 1](#) พื้นฐานเพื่อสำรวจการเปลี่ยนแปลง
- [ประเภท 2](#) บอกโทษ
- [ประเภท 3](#) บังชี้ข้อมูล e-commerce
- [ประเภท 4](#) อำนวยความสะดวก
- [ประเภท 5](#) ชื่นชมผู้เสียภาษี
- [ประเภท 6](#) ท้าไปไม่มีคำพูดเพื่อสำรวจการเปลี่ยนแปลง

ร้อยละของการติดต่อกลับ



ปี 64 TDRI ร่วมกับสรรพากร ขยายกลุ่มเป้าหมายการสะกิดพฤติกรรมมากขึ้น

Phase 2

สะกิดยื่นแบบเงินได้ครึ่งปี (ภงด. 94)
กลุ่มตัวอย่าง 2.7 หมื่นคน

ยื่นแบบ แต่ไม่ครบหรือเลยกำหนดในช่วง 5 ปีหลัง
และมีรายได้คาดการณ์ 5 แสนบาทขึ้นไป

1.7 หมื่นคน

Phase 3

สะกิดยื่นแบบเงินได้ประจำปี (ภงด. 90)
กลุ่มตัวอย่าง 1 แสนคน

ยื่นแบบ แต่ไม่ครบหรือเลยกำหนด
ในช่วง 3 ปีหลัง

2.5 หมื่นคน

กลุ่มในระบบ

กลุ่มนอกระบบ

ไม่ยื่นแบบ 5 ปีย้อนหลัง
และมีรายได้คาดการณ์ 5 แสนบาทขึ้นไป

1 หมื่นคน

ไม่ยื่นแบบในช่วง 3 ปีย้อนหลัง

7.5 หมื่นคน

วัตถุประสงค์โครงการสะกิดคนไทยขึ้นแบบจ่ายภาษี

สำหรับภาพรวม

- เป็นต้นแบบนโยบายการสะกิด
- นำหลักคิดการสะกิดเข้าสู่การกำหนดนโยบายของไทย

สำหรับการจัดเก็บภาษี

- เพิ่มการยื่นแบบภาษีภายในกำหนดเวลา
- หารูปแบบข้อความสะกิดแจ้งเตือนที่ได้ผลดีที่สุด



...สุ่มแบ่งกลุ่มตัวอย่าง 9 กลุ่ม (Randomization)

สำหรับกลุ่มในและนอก**ระบบ**เพื่อส่งจดหมายแจ้งเตือน 9 รูปแบบ

กลุ่มในระบบ

ข้อความพื้นฐาน

1. แจ้งเตือนอย่างง่าย

ข้อความส่งเสริม

2. เน้นบรรทัดฐานกลุ่ม
3. เน้นประโยชน์สาธารณะ
4. เน้นหน้าที่

ข้อความป้องปราม

5. ตรวจสอบข้อมูล
6. เน้นบทลงโทษ

ข้อความผสม

7. เน้นบรรทัดฐานกลุ่ม + ตรวจสอบ
8. เน้นหน้าที่ + ตรวจสอบ
9. เน้นหน้าที่ + ตรวจสอบ + ประชาสัมพันธ์

กลุ่มนอก
ระบบ

ข้อความพื้นฐาน

1. แจ้งเตือนอย่างง่าย

ข้อความส่งเสริม

2. เน้นบรรทัดฐานกลุ่ม
3. เน้นประโยชน์สาธารณะ
4. เน้นหน้าที่



ข้อความป้องปราม

5. ตรวจสอบข้อมูล
6. เน้นบทลงโทษ

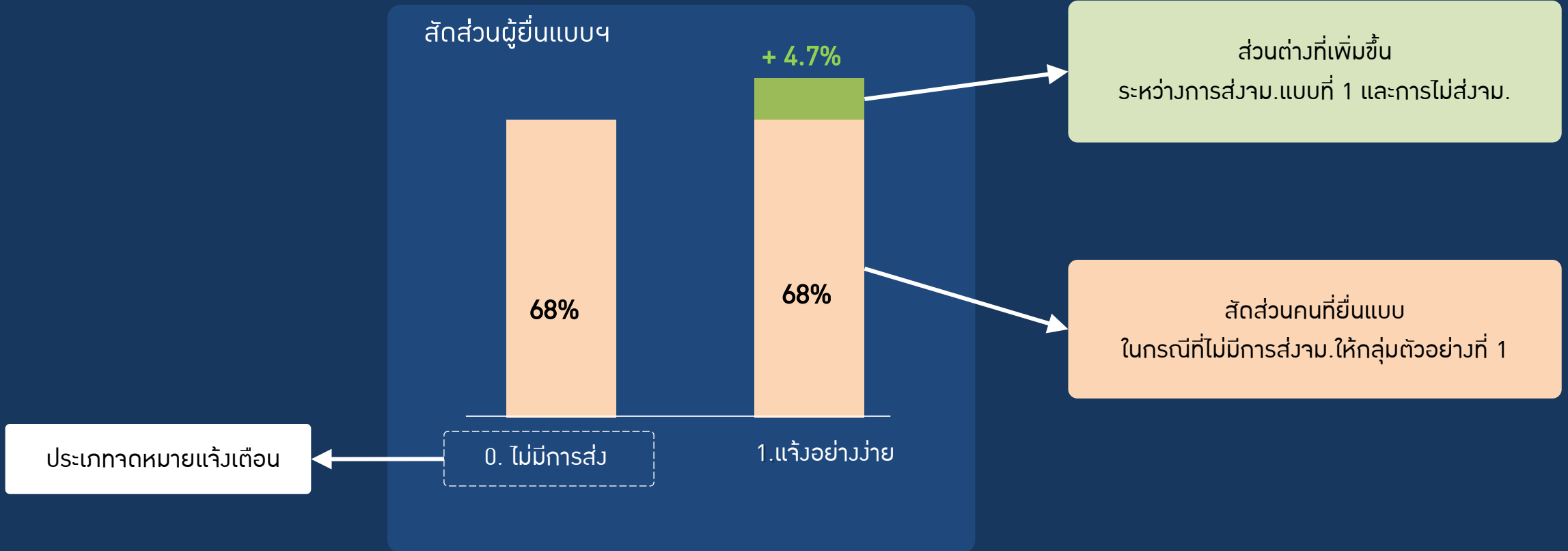
ข้อความผสม

7. เน้นบรรทัดฐานกลุ่ม + ตรวจสอบ
8. เน้นหน้าที่ + ตรวจสอบ
9. เน้นหน้าที่ + ตรวจสอบ + ประชาสัมพันธ์

กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมีลักษณะแตกต่างกันเล็กน้อย

	ขนาดกลุ่ม	อายุ	สัดส่วนผู้ชาย	รายได้คาดการณ์ (ค่ามัธยฐาน)
 กลุ่มที่เคยยื่น รวด. 94 (จำนวน 8 กลุ่ม)	1.9 ถึง 2 พันคน	48 ปี	59 % ถึง 60 %	1.6 ล้านบาท
 กลุ่มไม่เคยยื่น รวด. 94 (จำนวน 8 กลุ่ม)	1.2 พันคน	44-45 ปี	58 % ถึง 65 %	1.3 ล้านบาท

วิธีการอ่านผล



การยื่นแบบภาษี ภงด. 94 ของกลุ่มในระบบ เพิ่มขึ้น 8.73%



จดหมายที่ให้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด: แบบที่ 8 "เน้นหน้าที่และตรวจพบข้อมูล" และแบบที่ 5 "ตรวจพบข้อมูล"

สัดส่วนผู้ยื่นแบบฯ

100%

80%

60%

40%

20%

0%

1. แจ้งอย่างง่าย

2. เน้นบรรทัดฐานกลุ่ม

4. เน้นหน้าที่

5. ตรวจพบข้อมูล

6. เน้นบทลงโทษ

7. เน้นบรรทัดฐาน
กลุ่ม + ตรวจพบ

8. เน้นหน้าที่ +
ตรวจพบ

9. เน้นหน้าที่ +
ตรวจพบ +
ประชาสัมพันธ์

61.7%

+0.82%

+0.05%

+2.25%

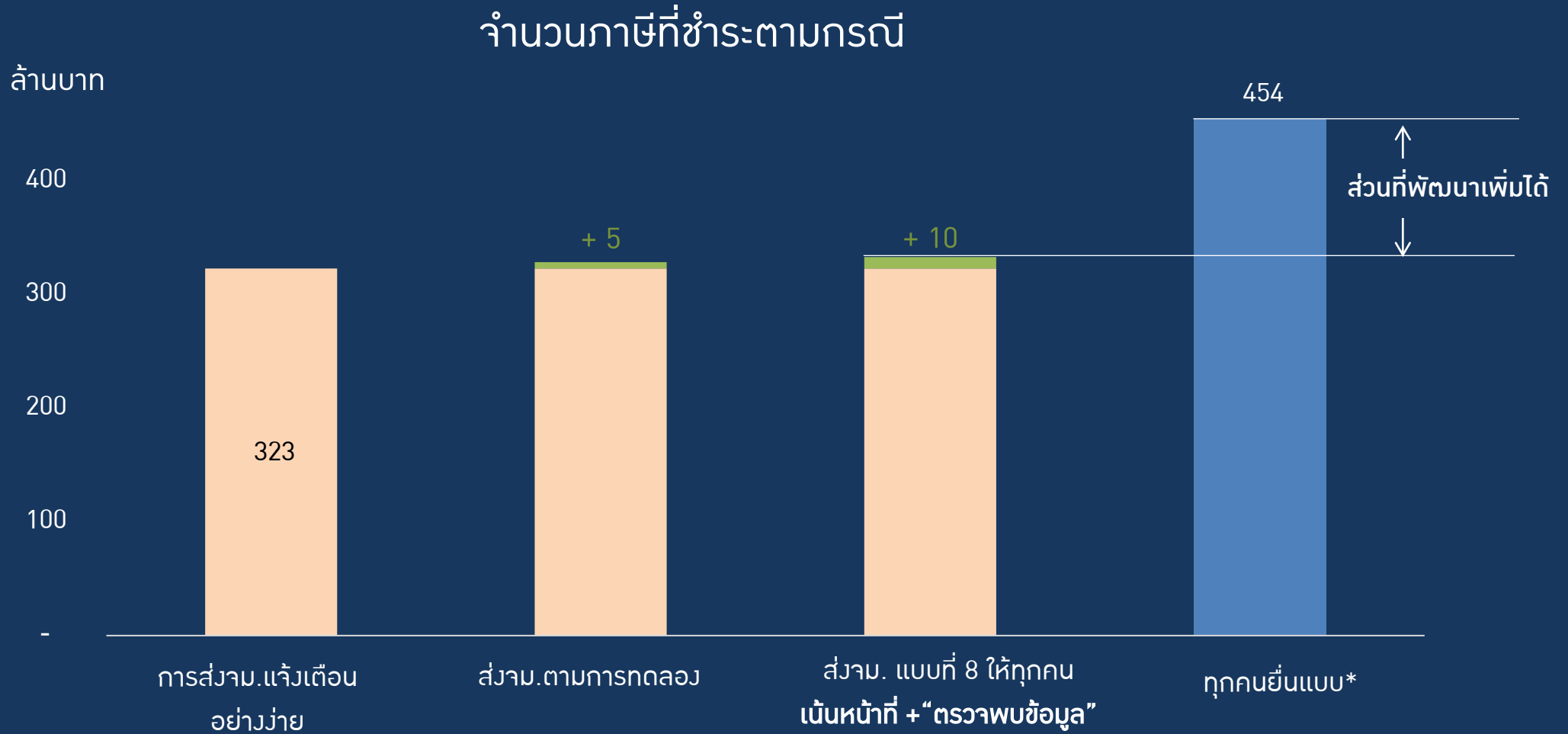
+2.04%

+1.04%

+2.43%

+0.10%

ผลต่อภาษีที่ต้องชำระภายในเวলাกำหนดของกลุ่มในระบบ



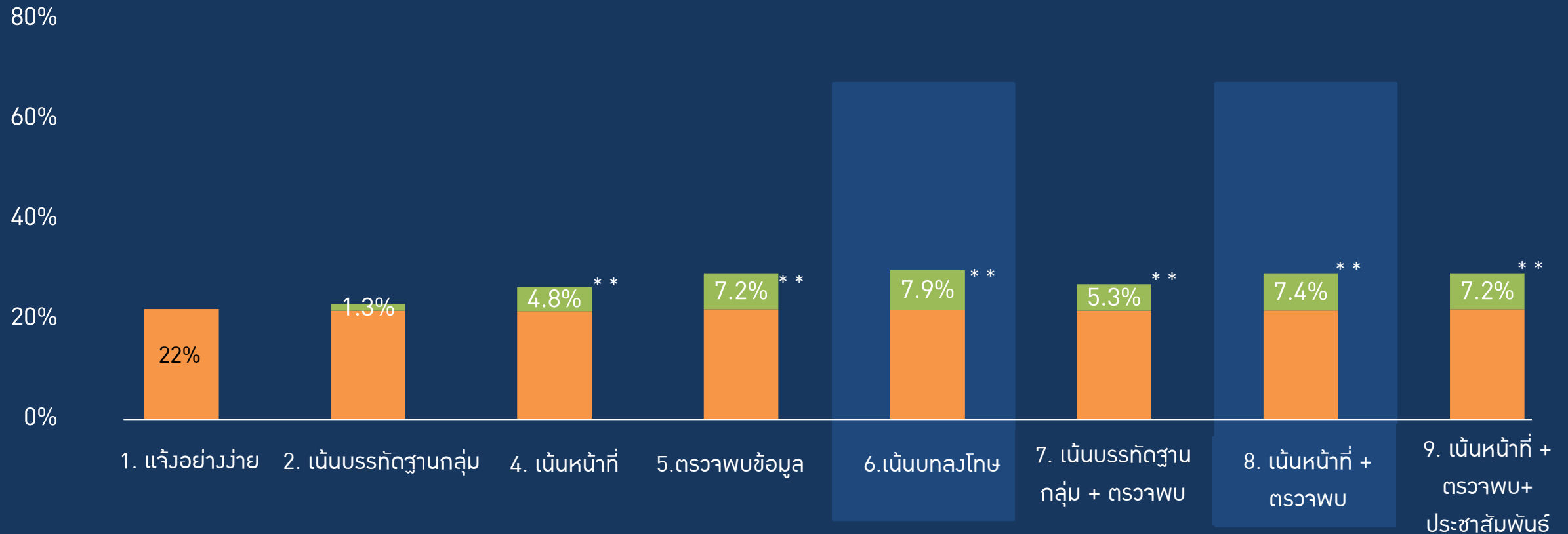
*มีสมมติฐานว่าผู้ที่ไม่ได้ยื่นแบบฯมีภาษีที่ต้องชำระร้อยละ 64 ของกลุ่มที่ยื่นตามสัดส่วนรายได้คาดการณ์
โดยผู้ยื่นแบบฯมีภาษีที่ต้องชำระเฉลี่ย 3.38 หมื่นบาทต่อรายและมีรายได้คาดการณ์เฉลี่ย 2.9 ล้านบาท กลุ่มที่ไม่ยื่นมีรายได้คาดการณ์เฉลี่ย 1.8 ล้านบาท

การยื่นแบบภาษี ภงด. 94 ของกลุ่มนอกระบบ เพิ่มขึ้น 41.1%



จดหมายแบบที่ 6 "เน้นบทลงโทษ" และแบบที่ 8 "เน้นที่หน้าที่ และ ตรวจพบข้อมูล" ให้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

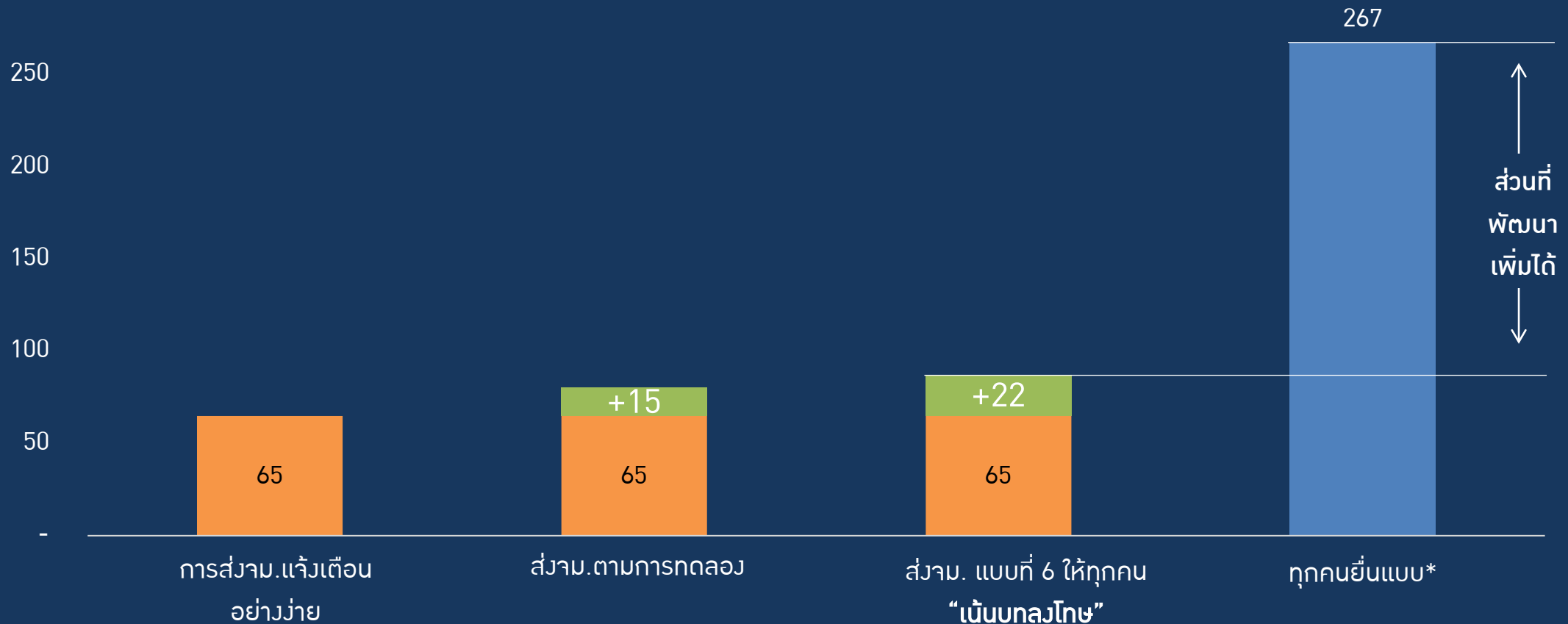
สัดส่วนผู้ยื่นแบบฯ



ผลต่อภาษีที่ชำระภายในเวলাกำหนดของกลุ่มนอกระบบ

จำนวนภาษีที่ชำระตามกรณี

ล้านบาท



...สุ่มแบ่งกลุ่มตัวอย่าง 9 กลุ่ม (Randomization) สำหรับกลุ่มในและนอก**ระบบ**



กลุ่มในระบบ

กลุ่มควบคุม 0. ไม่การสำรวจ.	ข้อความพื้นฐาน 1. แจ้งเตือนอย่างง่าย	ข้อความส่งเสริม 2. เน้นบรรทัดฐานกลุ่ม 3. เน้นประโยชน์สาธารณะ 4. เน้นหน้าที่	ข้อความป้องปราม 5. ตรวจสอบข้อมูล 6. เน้นบทลงโทษ	ข้อความผสม 7. เน้นบรรทัดฐานกลุ่ม + ตรวจสอบ 8. เน้นหน้าที่ + ตรวจสอบ
---------------------------------------	--	---	--	---

กลุ่มนอก
ระบบ

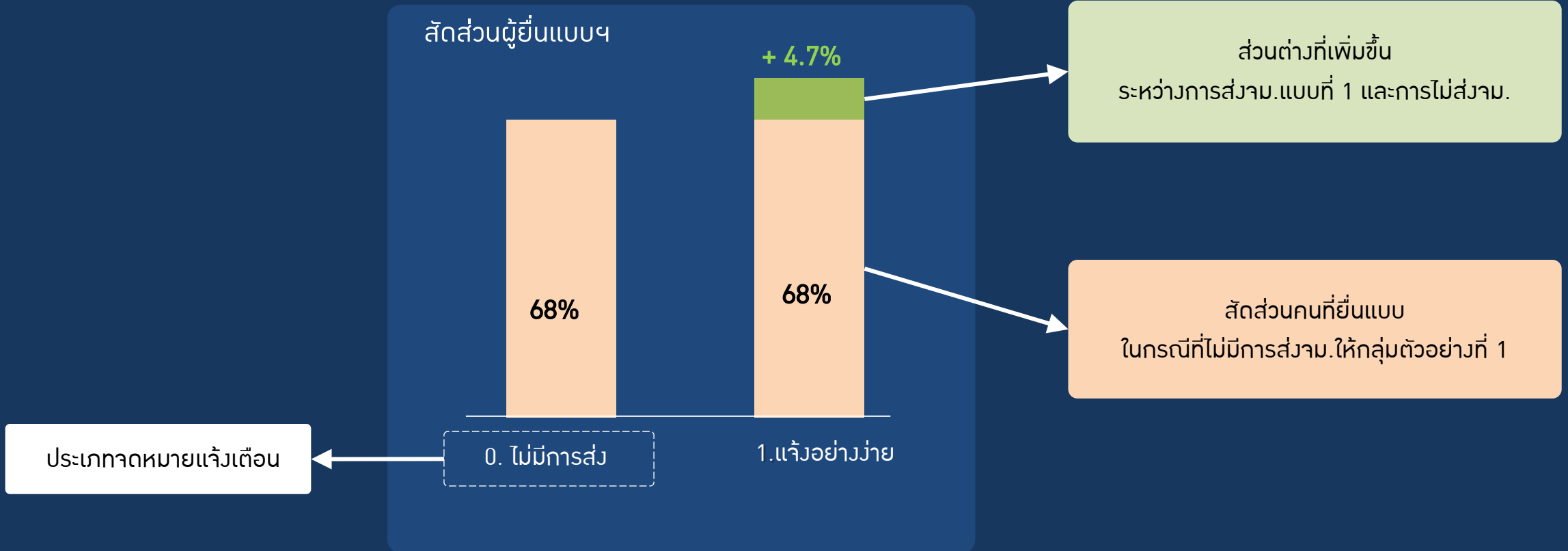
กลุ่มควบคุม 0. ไม่การสำรวจ.	ข้อความพื้นฐาน 1. แจ้งเตือนอย่างง่าย	ข้อความส่งเสริม 2. เน้นบรรทัดฐานกลุ่ม 3. เน้นประโยชน์สาธารณะ 4. เน้นหน้าที่	ข้อความป้องปราม 5. ตรวจสอบข้อมูล 6. เน้นบทลงโทษ	ข้อความผสม 7. เน้นบรรทัดฐานกลุ่ม + ตรวจสอบ 8. เน้นหน้าที่ + ตรวจสอบ
---------------------------------------	--	---	--	---

กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมีลักษณะแตกต่างกันเล็กน้อย

	ขนาดกลุ่ม	อายุ	สัดส่วนผู้ชาย	รายได้คาดการณ์ (ค่ามัธยฐาน*)
 กลุ่มในระบบ (จำนวน 9 กลุ่ม)	2.8 ถึง 2.9 พันคน	47-48 ปี	44 % ถึง 48 %	1.8 ล้านบาท
 กลุ่มนอกระบบ (จำนวน 9 กลุ่ม)	8.2 พันคน	42 ปี	65 % ถึง 66 %	1.6 ล้านบาท

*ค่ามัธยฐานคำนวณจากเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีข้อมูล
กลุ่มตัวอย่างในระบบมีข้อมูลรายได้ 2.1 หมื่นคนจากทั้งหมด 2.5 หมื่นคน
กลุ่มตัวอย่างนอกระบบมีข้อมูลรายได้ 1.7 หมื่นคนจากทั้งหมด 7.45 หมื่นคน

วิธีการอ่านผล



การยื่นแบบภาษี ภงด. 90 ของกลุ่มในระบบ เพิ่มขึ้น 46.9%



จดหมายที่ให้ผลลัพธ์ดีที่สุด: แบบที่ 7 “เน้นบรรทัดฐานกลุ่มและตรวจพบข้อมูล” และแบบที่ 6 “เน้นบทลงโทษ”

สัดส่วนผู้ยื่นแบบฯ

100%

80%

60%

40%

20%

0%

0. ไม่มีการส่ง

1. แจ้งอย่างง่าย

2. เน้นบรรทัดฐานกลุ่ม

3. เน้นประโยชน์
สาธารณะ

4. เน้นหน้าที่

5. ตรวจพบข้อมูล

6. เน้นบทลงโทษ

7. เน้นบรรทัดฐาน
กลุ่ม + ตรวจพบ

8. เน้นหน้าที่ +
ตรวจพบ

68%

+4.7%^{**}

+5.4%^{**}

+5.8%^{**}

+5.5%^{**}

+5.7%^{**}

+6.9%^{**}

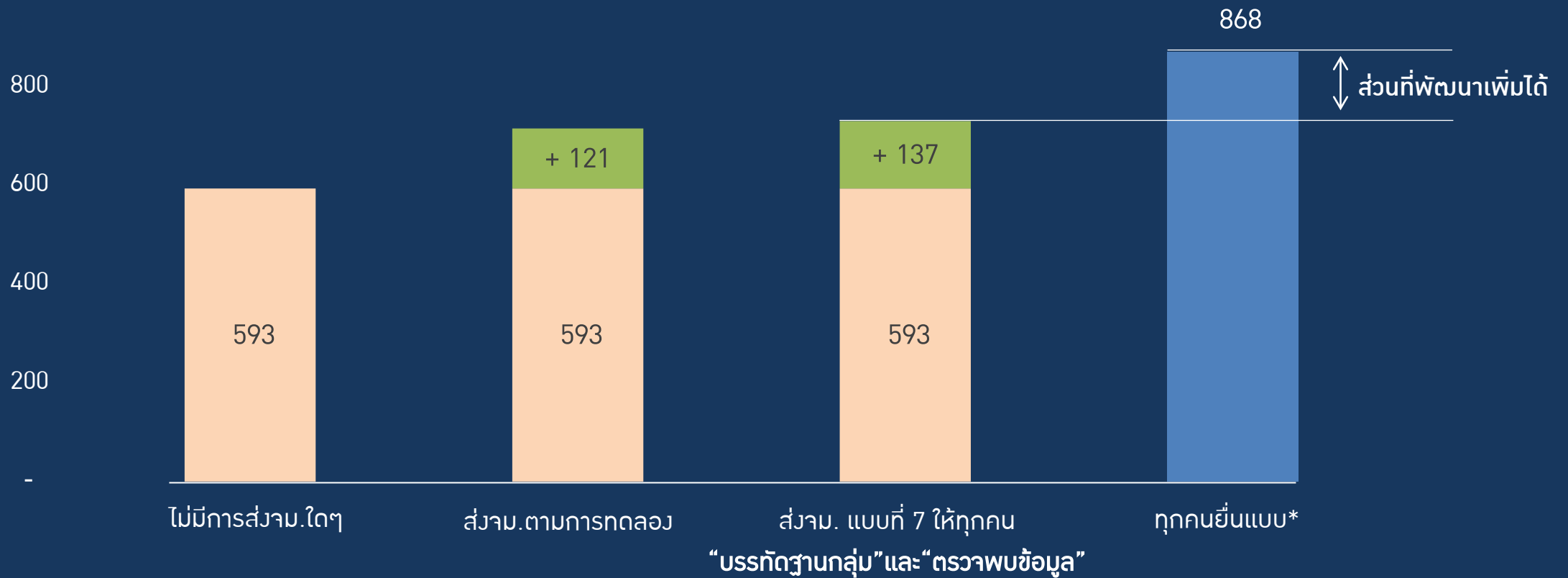
+7.2%^{**}

+5.7%^{**}

ผลต่อภาษีที่ต้องชำระภายในเวলাกำหนดของกลุ่มในระบบ

จำนวนภาษีที่ต้องชำระตามกรณี

ล้านบาท



การยื่นแบบภาษี ภงด. 90 ของกลุ่มนอกระบบ เพิ่มขึ้น 210.1%



จดหมายที่ให้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด: แบบที่ 6 “เน้นบทลงโทษ” และแบบที่ 5 “ตรวจพบข้อมูล”

สัดส่วนผู้ยื่นแบบฯ

100%

80%

60%

40%

20%

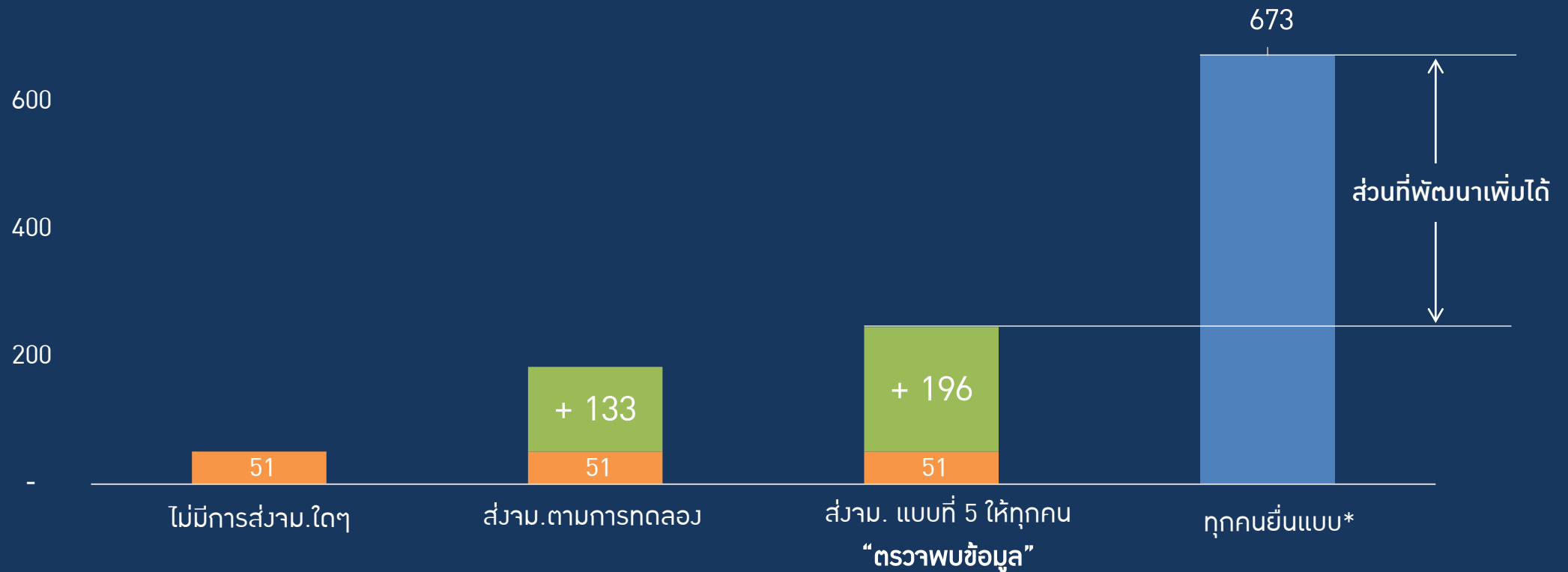
0%



ผลต่อภาษีที่ต้องชำระภายในเวলাกำหนดของกลุ่มนอกระบบ

จำนวนภาษีที่ชำระตามกรณี

ล้านบาท



จดหมายที่ได้ผลดีที่สุดในการสะกิด คือ ข้อความประเภทป้องปราม

Phase 2

สะกิดยื่นแบบเงินได้ครึ่งปี (ภงด. 94)

กลุ่มในระบบ

แบบที่ 8 "เน้นหน้าที่และตรวจพบข้อมูล"

แบบที่ 5 "ตรวจพบข้อมูล"

(ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ)

กลุ่มนอกระบบ

แบบที่ 6 "เน้นบทลงโทษ"

แบบที่ 8 "เน้นหน้าที่และ ตรวจพบข้อมูล "

Phase 3

สะกิดยื่นแบบเงินได้ประจำปี (ภงด. 90)

แบบที่ 7 "เน้นบรรทัดฐานกลุ่ม
และตรวจพบข้อมูล"

แบบที่ 6 "เน้นบทลงโทษ"

แบบที่ 6 "เน้นบทลงโทษ"

แบบที่ 5 "ตรวจพบข้อมูล"

TDRI

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย



<http://tdri.or.th>



[facebook/tdri.thailand](https://www.facebook.com/tdri.thailand)



[@TDRI_thailand](https://twitter.com/TDRI_thailand)



สหราชอาณาจักร มีผู้ยื่นเสียภาษีเพิ่มขึ้น 10.4%

ปัจจัยทางสังคม (บรรทัดฐานของกลุ่ม) ให้ผลลัพธ์ในการสะกิดที่ดีกว่า



ส่งจดหมายแจ้งเตือนไปยังผู้ค้างจ่ายภาษีบุคคลธรรมดา 1 แสนราย

0. กลุ่มควบคุม : จดหมายแจ้งเตือนแบบธรรมดา “ท่านยังไม่ได้ชำระภาษี กรุณาชำระภาษี”

2. บรรทัดฐานของประเทศ: ประชากร 9 ใน 10 คนของสหราชอาณาจักร มีการชำระภาษีตรงเวลา”



2.1%

3. บรรทัดฐานของกลุ่ม : ประชากร 9 ใน 10 คน มีการชำระภาษีตรงเวลา คุณเป็นส่วนน้อยที่ยังไม่ได้ชำระภาษี”



5.1%

4. ผลตอบแทน :

การจ่ายภาษีหมายความว่าเราทุกคนจะได้รับบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง เช่น ระบบประกันสุขภาพ โรงเรียน ฯลฯ



1.6%

5. การสูญเสีย :

การไม่จ่ายภาษีหมายความว่าเราทุกคนจะสูญเสียบริการสาธารณะ เช่น ระบบประกันสุขภาพ ถนน โรงเรียน ฯลฯ”



1.6%

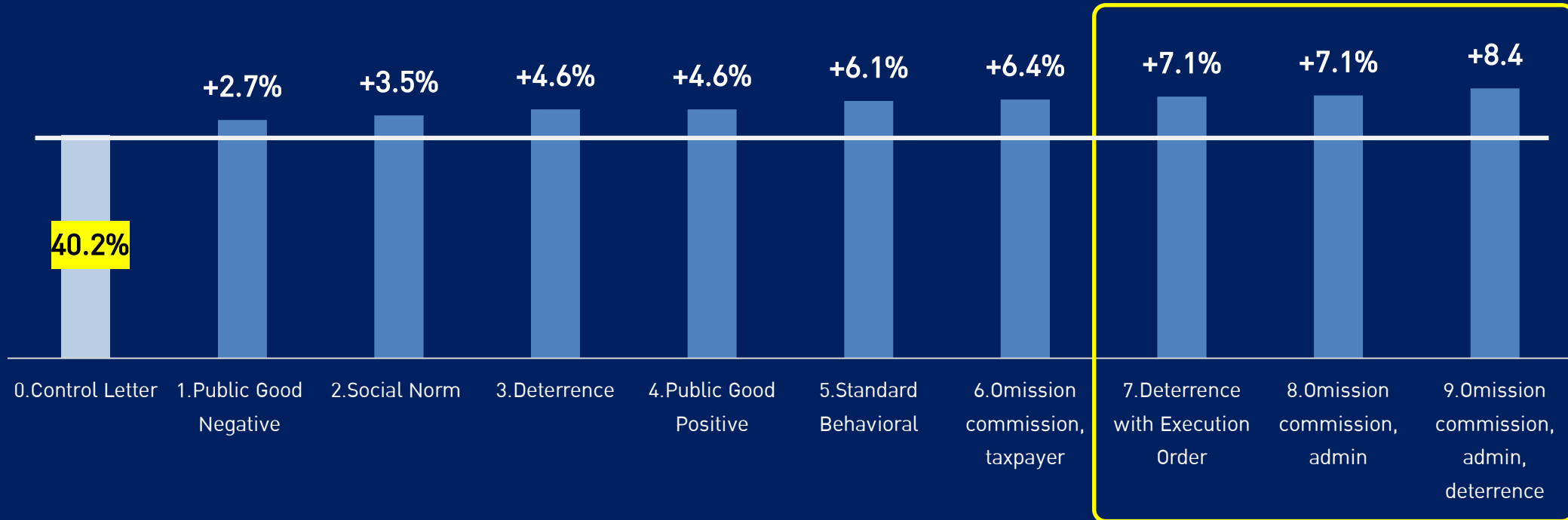
บรรทัดฐานทางสังคม

การได้รับ/สูญเสีย
บริการสาธารณะ

ไปแลนด์ ผู้ยื่นภาษีเพิ่มขึ้น 50.5%

ปัจจัยส่วนบุคคล (การกลัวถูกลงโทษ) มีประสิทธิภาพในการสะกัด

✉ ส่งจดหมายแจ้งเตือนไปยังผู้ค้างจ่ายภาษีบุคคลธรรมดา 1.5 แสนราย



07. หากคุณไม่ชำระภาษีเราจะดำเนินการบล็อกบัญชีธนาคารหรือบัญชีเงินเดือนของคุณ และเราได้แบบตัวอย่างคำสั่งดำเนินการมาด้วย

08. การชำระภาษีล่าช้าของคุณเกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ แต่ถ้าคุณเพิกเฉยต่อจดหมายนี้ เราคิดว่าคุณจงใจที่จะหลบเลี่ยงภาษี

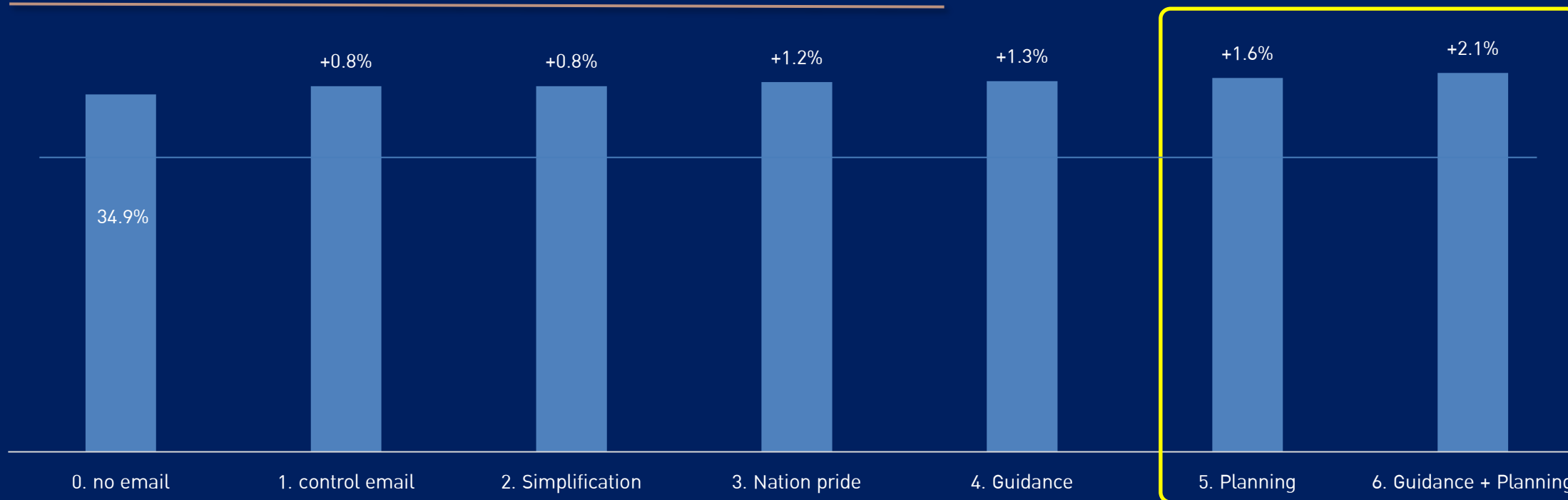
09. การชำระภาษีล่าช้าของคุณเกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ แต่ถ้าคุณเพิกเฉยต่อจดหมายนี้ เราคิดว่าคุณจงใจที่จะหลบเลี่ยงภาษี และเราจะดำเนินการบล็อกบัญชีธนาคาร หรือบัญชีเงินเดือนของคุณ

อินโดนีเซีย **ผู้ยื่นภาษีเพิ่มขึ้น 7.8%**

ปัจจัยแวดล้อม (การแจ้งเตือน) มีผลต่อพฤติกรรมผู้เสียภาษี



ส่งเมลแจ้งเตือนก่อนครบกำหนดชำระภาษีบุคคลธรรมดา 11.2 ล้านราย



5. เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการค้างจ่ายภาษี กรุณากำหนดวันเพื่อยื่นแบบภาษีตามลิงก์ที่แนบมาดังนี้...

(ลิงค์เว็บไซต์เพื่อกำหนดวันที่จะยื่นภาษี และกดรับอีเมลเตือนความจำล่วงหน้าสองวัน และแจ้งเตือนซ้ำในวันที่ต้องยื่นภาษี)

6. เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการค้างจ่ายภาษี กรุณาศึกษาคู่มือการยื่นภาษี และกำหนดวันเพื่อยื่นแบบภาษีตามลิงก์ที่แนบมาดังนี้...

(ลิงค์เว็บไซต์เพื่อกำหนดวันที่จะยื่นภาษี และกดรับอีเมลเตือนความจำล่วงหน้าสองวัน และแจ้งเตือนซ้ำในวันที่ต้องยื่นภาษี และแนบคู่มือการยื่นภาษี)